כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

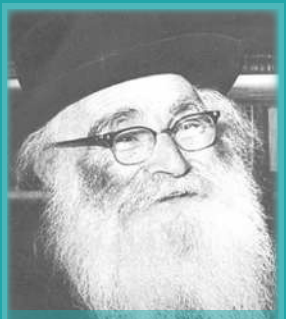

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

פרשת קרח

ג' תמוז תשע"ח

דרך חיים

קרח שחלק על משה רבנו נענש בכך שנבלע עם כל ביתו ורכושו באדמה.

מיד עולה השאלה, במה נשתנה קרח בחטאו מכל שאר העוונות שבעולם שנבלע באדמה ולא מת במיתה משונה או בדרך הטבע?

לשם כך עלינו להבין במה חטא קרח. לכאורה קרח טוען טענה לגיטימית- משה רבנו דואג לו ולמקורביו למינויים בהנהגת עם ישראל. משה נוהג בדרך של גאוה ושררה על הציבור. אלא שדי בעיון קצר בסוף פרשת בהעלותך שקראנו רק לפני שבועיים ונגלה כי שם העיד הקב"ה על משה רבנו- "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה".

אומר רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע שלטעון כלפי אדם עניו כדוגמת משה רבנו שהוא בעל שררה וגאווה היא טענה לא מציאותית, חסרת בסיס וקיום. מידה כנגד מידה הקב"ה נוהג עם קרח ושומט תחתיו את בסיס קיומו- את האדמה.

אם נתבונן עוד מעט נראה שקרח חולק לא רק על מציאותו של משה כעניו, אלא חולק על המציאות בכלל.

יסודו של עולם הזה הוא השלום. בבריאת העולם ברא הקב"ה את ברואיו זוגות-זוגות, על מנת שיבנו יחד מתוך שלום את כל העולם. ומאז בריאת העולם פועל הקב"ה להרבות שלום בעולם במה שיושב ומזווג זיווגים. כל שפע הברכה מגיע לעולם בעזרתו של השלום שהוא כלי מחזיק ברכה. אף התורה שמקיימת את העולם נקראת שלום, "ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום", לומדיה אמונים על הגדלת השלום בעולמנו, "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם".

קרח לא חולק נקודתית על הנהגת משה רבנו, אלא על עצם ערכו של השלום. כפי שאומר רש"י על הפסוק "ויקח קרח" (במדבר פרשת קרח פרק טז פסוק א):

"לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה. וזהו שתרגם אונקלוס 'ואתפלג', נחלק משאר העדה להחזיק במחלוקת. וכן (איוב טו, יב) "מה יקחך לבך", לוקח אותך להפליגך משאר בני אדם".

המשך בעמוד הבא

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il

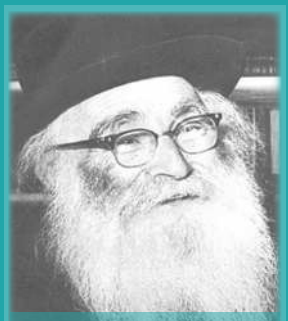

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

דרך חיים

קרח ראה ערך בעצם המחלוקת, הוא לא הבין כיצד דווקא השלום והחיבור הוא יסוד העולם. בכך קרח חולק לא רק על משה ואהרון, כי אם על כל ערך בריאת שמיים וארץ כמגלים את האחדות והשלום של הקב"ה. אדם החוטא בחטא זה של מחלוקת ופירוד ראוי לו שלא יזכה לעמוד על גבי הארץ כי אם להתבטל על ידה.

שבת שלום ומבורך!

שלכם בהוקרה רבה,

חיים אידלס

המעוניין לשלוח אל הרב אידלס שאלות הלכתיות (בלבד) מוזמן לשלוח דרך אתר:
עמותת איש צדיק היה,
מדף: שו"ת עם הרב חיים אידלס
תשובות יישלחו לשואלים ויפורסמו באתר ובעלון.

טלפון: 1700-700-999 | **דוא"ל:** ish.tsadik@gmail.com | **אתר:** www.ish-tsadik.org.il

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

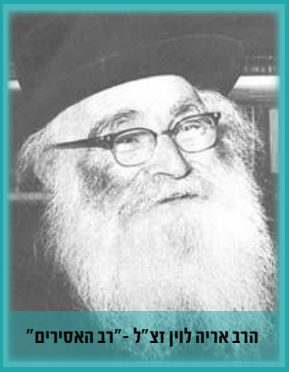

הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

בדרכו של ר' אריה

בכל ראש חודש היה נוהג רבי אריה ללכת לבית חולים לחולי נפש ולמסור חבילה לאחד החולים.

פעם אחת נלווה אליו בנו ושאלו: "אבא מה הקשר המיוחד שלך לחולה זה דוקא?".

ענה רבי אריה: "פעם באתי לבקר בבית חולים זה וראיתי את אחד החולים שהוא מוכה וחבול. שאלתי את החולים מה קרה לו, והם הסבירו לי שלפעמים חולי הנפש משתוללים והמטפלים שלהם נאלצים לתפוס אותם בכוח, ולפעמים אף מכים אותם, אולם את מי שיש לו קרובי משפחה הם לא מכים מחשש שהמשפחה תתלונן. לחולה זה אין קרובי משפחה, ולכן מכים אותו הרבה מבלי חשש. כששמעתי זאת, ניגשתי אל המטפלים ואמרתי להם שאני קרוב משפחה של אותו חולה ושיתייחסו אליו יפה. מאז אני מקפיד לבוא פעם בחודש ולמסור חבילה לחולה הזה, שהוא "קרוב שלי", ואני מתפלל לשלומו, ואכן האחים החלו להתייחס אליו בכבוד...".

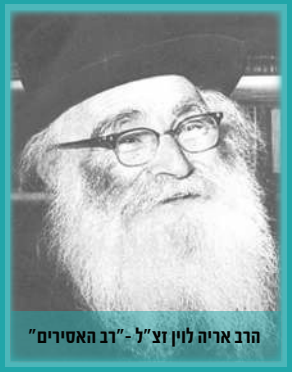
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

הלכה ומנהג

לאחר שדנו בהלכות פסוקי דזמרא נעסוק בדין אדם המאחר לתפילה במניין, ואם יאמר פסוקי דזמרא כסדרם יפסיד את התפילה במניין שמעלתה עצומה. נציין שדין זה כדין אדם שעומד לקראת סוף זמן תפילה ואם יאמר הפסוקים כסדרם יאחר את זמנה (בשונה מזמן קריאת שמע, כפי שציינו שבמקרה שכזה יעצור בין הפרקים יקרא את שלוש הפרשיות של קריאת שמע וימשיך באמירת פסוקי דזמרא).

כאמור בשבוע שעבר, פסוקי דזמרא לעולם פותחים בברכת 'ברוך שאמר' וחותמים בברכת 'ישתבח'. לכן גם אדם שאיחר יאמר שתי ברכות אלה. ברכות אלו באות כפתיחה וחתימה לפרקים שבאמצען, ולכן על מנת לברכן עלינו לומר לפחות פרק אחד מפסוקי דזמרא על מנת לצאת ידי חובה. כפי שציינו לפני שבועיים, הפרק המרכזי של פסוקי דזמרא הוא "אשרי יושבי ביתך", שבו יש את כל סדר הא"ב, וכן ההכרה שפרנסתנו תלויה בה' בפסוק "פותח את ידך", ולכן נעדיף לאמרו בין 'ברוך שאמר' ל'ישתבח'.

אדם שיש לו עוד מעט זמן יוסיף ויאמר את ההללויות, שנקראות גם 'הלל'. אם אין לו די זמן לומר את כולן נעדיף את שני הפרקים הפותחים ב"הללויה הללו". באם יש לו עוד מעט זמן מלבד פרקי ההללויות יאמר גם את "ויברך דוד" עד המילים "לשם תפארתך". באם יש לו עוד זמן יוסיף ויאמר "הודו" עד המילים "והוא רחום" וידלג לסיום "יהי כבוד" מהפסוק "והוא רחום".

אדם שנאלץ לדלג על פסוקי דזמרא נכון שלא ישלימם אחר התפילה, שלדעת המקובלים הדבר פוגם בסדר צינורות השפע. גם באופן נגלה הדבר מובן, שקודם מסדרים את שבח המקום ואחר כך מבקשים, ולא שייך לשבח אחר הבקשה.

כמים חיים

בנשיאותו של הרב חיים אידלס שליט"א

בהוצאת ע"ר "איש צדיק היה" 580546158

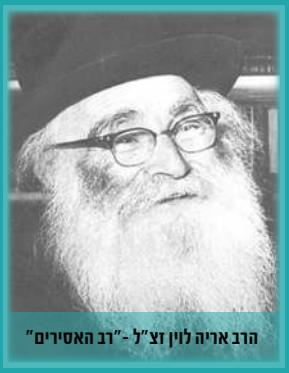
הרב אריה לוין זצ"ל - "רב האסירים"

שו"ת
עם הרב חיים אידלס

שאלה | אני מקפיד לקרוא קריאת שמע עפ"י הזמן המוקדם, נזכרתי באמצע "אשרי" שלא קראתי והזמן עומד לעבור, האם אני יכול לקרוא?

תשובה | כיוון שקריאת שמע היא מצוה עוברת ואתה מקפיד על הזמן המוקדם, הנקרא גם 'זמן המגן אברהם', מותר לך לקרוא קריאת שמע בין "אשרי" לפרק הבא. ותתנה במחשבתך שקריאת שמע שתקרא אחר כך עם ברכותיה תהיה כקריאת התורה.

ויש לדעת שהוא הדין לכל מצווה שעוברת, לדוגמא באמירת הלל; שבימים שאין גומרים בהם את ההלל והוא נמצא באמצע אמירת פסוקי דזמרא- מותר לו לומר במקום בו נמצא את ההלל יחד עם הציבור, ובברכת 'ישתבח' ייצא ידי חובת הברכה החותמת את ההלל.

שאלה | דילגתי בטעות על "ברוך שאמר" ואמרתי "אשרי" ו"ישתבח", האם יש בזה איסור?

תשובה | "ברוך שאמר" היא הברכה שפותחת את פסוקי דזמרא ו"ישתבח" חותמת, והן כמו ברכה ראשונה ואחרונה שמברכים באכילה. כידוע, גם אדם שלא בירך ברכה ראשונה וכבר אכל מחויב לפחות בברכה אחרונה. אמנם כבודו לא בירך ברכה ראשונה, אך אין לזה תקנה, ומכאן ולהבא יש לדעת זאת ולהיזהר (עיין בביאור הלכה סימן נג).

טלפון: 1700-700-999 | דוא"ל: ish.tsadik@gmail.com | אתר: www.ish-tsadik.org.il